

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn נ"ז דף, the beginning of the eighth Perek of נזיר מסכת, Perek שני נזירים. Some of the topics we will learn about include:

ספק טומאה בשני נזירים

If two נזירים are unsure which one of them touched a דבר טמא, they must both undergo the purification process of both נזיר טהור and נזיר טמא, as described in our Mishnah. Their קרבנות are brought jointly, and are offered on behalf of whoever is obligated in each one.

הקפת הראש

The Gemara discusses the prohibition against shaving the corners of the head, and brings a מחלוקת whether an adult may shave a minor, and whether a woman may shave a man.

Through its discussion, the Gemara also references the following important ideas:

ספק טומאה ברשות היחיד טמא

A case of doubtful טומאה in a private domain, which is defined as occurring in the presence of no more than two people, is assumed to be טמא. On the other hand, ספק טומאה ברשות הרבים טהור

A doubtful טומאה in a public domain, in the presence of three or more people, is assumed to be טהור.

A

ספק טומאה
בשני נזירים

הקפת הראש

ספק טומאה
ברשות הרבים
טהור

ספק טומאה
ברשות היחיד
טמא

1 So let's review...

As we begin the Eighth Perek, our Mishnah discusses a Nazir who is uncertain whether he became טמא, and how this affects his purification process:

Zug di Mishnah:

שני נזירים שאמר להן אחד
ראיתי אחד מכם שנטמא
ואיני יודע איזה מכם

If someone tells two נזירים that he saw one of them become טמא, but he does not know which of the two it was;

In this case, each נזיר is now uncertain if he has the status of a נזיר טמא or of a נזיר טהור, and he must therefore undergo the purification process of BOTH possibilities. However, he cannot shave immediately as a נזיר טמא would, because he might be טהור and forbidden to shave during his term.

Therefore, they wait 30 days, and then

מגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה

They both shave after thirty days, when they are BOTH obligated to shave - either as a נזיר טמא, or as the concluding shaving of a נזיר טהור. They then bring the קרבנות of both a נזיר טמא and of a נזיר טהור;

ואומר אם אני הוא טמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך
ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך

They agree that each קרבן should be designated for whichever one of them needs it.

At this point, one of them has concluded his נזירות, while the other now starts to recount his term.

וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן טהרה

They must both observe another term of נזירות, in case they were the נזיר טמא, and then they bring a קרבן טהרה together,

ואומר אם אני הוא הטמא

קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך וזה קרבן טהרתי

ואם אני הוא הטהור

קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך וזה קרבן טהרתך

And they designate it for whoever still needs it.

1

A Nazir who is uncertain whether he became טמא

מלפני:

שני נזירים שאמר להן אחד
ראיתי אחד מכם שנטמא
ואיני יודע איזה מכם

Each must undergo the purification process of a נזיר טמא and of a נזיר טהור
However, he cannot shave immediately because he might be טהור

Therefore, they wait 30 days, and then
מגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה

ואומר

ואם אני הוא הטהור
קרבן טהרה שלי
וקרבן טומאה שלך

אם אני הוא טמא
קרבן טומאה שלי
וקרבן טהרה שלך

וסופרין שלשים יום
ומביאין קרבן טהרה

ואומר

ואם אני הוא הטהור
קרבן טהרה שלי
וקרבן טומאה שלך
וזה קרבן טהרתך

אם אני הוא הטמא
קרבן טומאה שלי
וקרבן טהרה שלך
וזה קרבן טהרתי

2 Essentially, our Mishnah is dealing with a ספק טומאה, a situation of uncertain טומאה, and both נזירים are assuming the stringencies of either possibility. This is due to the principle

ספק טומאה ברשות היחיד טמא

A case of doubtful טומאה in a private domain is assumed to be טמא.

points out that a ספק טומאה is usually considered אפשר ודאי טמא, certainly טמא. However, that is only if אפשר, the טומאה is at least possible. In this case לא אפשר לטמאות שניהם

דודאי אחד טהור

We cannot declare each one ודאי טמא, because we know that one of them is טהור, and so they both remain טמא.

This rule is derived from the Halachah of סוטה, a suspected adulteress. The Gemara therefore asks מה סוטה בועל ונבעלת

אף כל ספק טומאה ברה"י כגון דאיכא בי תרי

Since the incident with the סוטה involves only two people, we consider any event that occurred in the presence of two people as taking place in a private domain. In our case, however, there are THREE people present - the two נזירים and the observer - and so it should be considered a ספק טומאה, a situation of doubtful טומאה in a PUBLIC domain, and they should be assumed טהור?

3 The Gemara answers that the observer actually said ראיתי טומאה שנזרקה ביניכם

He saw טומאה fall between them, but he was too far away to observe who touched it. Therefore, the incident indeed occurred in the presence of merely two people, and they must assume the stringencies of a נזיר טמא.

This explanation is supported by his expression איני יודע, which implies

שלא נודע לו מעולם משום דלא הוי בהם

He never knew who was טמא due to the distance between them - as opposed to a case where he said שכחתי, that he was close enough to observe, but simply forgot which one became טמא.

=====

2 *Our Mishnah is dealing with a*

ספק טומאה

ספק טומאה ברשות היחיד טמא

?

**מה סוטה בועל ונבעלת
אף כל ספק טומאה ברה"י
כגון דאיכא בי תרי**

*In our case there are
THREE people present?*

3 *The observer actually said*

**ראיתי טומאה שנזרקה ביניכם
but was too far to observe who touched it**

**שלא נודע לו מעולם
משום דלא הוי בהם**

*As opposed to a case where he said שכחתי
that he was close enough to observe*

4 The Mishnah described how they both perform the procedures of both a נזיר טהור and a נזיר טמא, including their shaving after thirty days. Presumably, they both shave at the end of sixty days as well, in case they were originally the נזיר טמא, and are now concluding their בטהרה.

The Gemara therefore asks
 דילמא לאו טמאין אינון
 וקעביד הקפה
 The one who was NOT טמא is now unnecessarily shaving a second time in violation of
 לא תקיפו פאת ראשכם
 You shall not round the corners of your head?

answers;
 באשה וקטן
 We are only discussing a Nazir who is not prohibited to shave their head, namely a woman or a minor.

5 The Gemara points out that since a נזיר shaves his entire head, this question depends on whether הקפת הראש שמיה הקפה או לאו שמיה הקפה Whether shaving the entire head is also considered rounding the corners.

Since שמואל agrees that an adult WOULD be liable for unnecessarily shaving, it is clear that he holds הקפת הראש שמיה הקפה.
 =====

4 The Mishnah described how they both perform the procedures of a נזיר טהור and a נזיר טמא, including their shaving after thirty days. Presumably, they both shave at the end of sixty days as well

דילמא לאו טמאין אינון
 וקעביד הקפה?

Violating
 לא תקיפו פאת ראשכם

answers
 באשה וקטן
 Not prohibited to shave their head

5 The Gemara points out Since a נזיר shaves his entire head this question depends on whether

או לאו שמיה הקפה
 ?
 הקפת הראש שמיה הקפה

Since שמואל agrees
 An adult WOULD be liable for unnecessarily shaving it is clear that he holds

הקפת הראש שמיה הקפה

6

The Gemara continues:

The Pasuk says

לא תקיפו פאת ראשכם

ולא תשחית את פאת זקנך

Not to shave the פאות or the beard;

The Gemara brings two מחלוקת in the interpretation of this Pasuk:

1.

אמר רב הונא

המקיף את הקטן הרי הוא חייב

An adult is liable for shaving a minor's פאות.

פטור רב אהבה disagrees and holds that the adult is פטור.

The Gemara explains that both agree

אחד הניקף ואחד המקיף במשמע

In general, when one adult shaves the head of another adult, both are liable.

The ניקף, the one being shaved is חייב, because the Pasuk says פאת ראשכם, your head.

The מקיף, the one shaving the other's head is חייב, because the Pasuk did not say לא תוקפו, your head shall not be shaved, but rather לא תקיפו, you shall not shave, also addressing the one doing the shaving. This implies

הוסב הלאו גם על המקיף

One is also liable for shaving someone else's head.

However, in the case of המקיף את הקטן,

המקיף את הקטן holds even the adult is פטור, because פאת ראשכם

איתקש מקיף לניקף

However,

האי קטן

הואיל והוא גופיה לאו בר עונשין הוא דמיחייב

מקיף נמי לא מיחייב

Only where the ניקף is חייב, is the מקיף also חייב. But in this case, since the מקיף is not חייב, the גדול המקיף is likewise not חייב.

In other words, it is only forbidden to shave someone who is forbidden to have his head shaved. Therefore, an adult is not forbidden to shave a minor, since the minor is not prohibited.

הונא however, does not compare לניקף in this way.

Therefore, he rules

המקיף את הקטן הרי הוא חייב

The מקיף is חייב for shaving the פאות of any ישראל.

=====

6

The Gemara continues:

לא תקיפו פאת ראשכם
ולא תשחית את פאת זקנך

Two מחלוקת

in the interpretation of this Pasuk:

1

המקיף את הקטן

רב אהבה

פטור

איתקש
מקיף לניקף
כל היכא
דניקף מיחייב
מקיף נמי
מיחייב

פאי קטן פואיל וברא אופיה
לאו בר עונשין הוא דמיחייב
מקיף נמי לא מיחייב

Both agree

אחד הניקף
ואחד המקיף
במשמע

The Pasuk did not
say לא תוקפו
but rather לא תקיפו.
פוסב הלאו גם על הניקף

רב הונא

חייב

Does not
compare
מקיף לניקף
in this way

7 The second Machlokes is as follows:
 רב הונא holds that אשה, a woman may shave, not only her פאות, but even the פאות of a man.
 While רב אבהו holds that she may only shave her פאות, but is חייב for shaving the פאות of a איש.

Their reasoning is as follows:

רב הונא holds that the entire Pasuk

לא תקיפו פאת ראשכם

ולא תשחית את פאת זקנך

Does NOT apply to women, because

כל שיש לו השחתה יש לו הקפה

והני נשי הואיל וליתנהו בהשחתה ליתנהו נמי בהקפה

The prohibitions not to shave the head and the beard are linked, and only someone for whom both prohibitions are applicable is forbidden. However, since women do not grow beards, and are therefore not included in that prohibition, they are also exempt from the prohibition of shaving the פאות.

רב אבהו agrees, as תוספות explains, that a woman may shave her own head, because of the היקש of רב הונא. However, he only applies this היקש to the subject of Pasuk, namely the ניקף, but not to the מוקף, which is not mentioned openly in the Pasuk. Therefore, even though a woman may shave her own head, she may NOT shave a man's head.

The Gemara relates that based on רב הונא's opinion, his wife would shave the heads of their minor sons. However, רב אבהו, as per HIS opinion, did not approve of this practice.

7

רב אדא בר אבהו

A woman may NOT shave the פאות of a man

Woman may shave her own head because of the היקש of רב הונא

However, he only applies this היקש to the ניקף

רב פנא

A woman MAY shave the פאות of a man

כל שיש לו השחתה יש לו הקפה והני נשי הואיל וליתנהו בהשחתה ליתנהו נמי בהקפה

לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך

Based on רב פנא's opinion,

His wife would shave the heads of their minor sons